

Veel vaker toegang tot eigen medische gegevens maar niet voor lager opgeleide zorggebruikers

Anne Zagt, Roland Friele, Judith de Jong, Nanne Bos

Deze factsheet gaat in op toegang tot en gebruik van eigen medische gegevens door zorggebruikers (2023).

- Drie op de vijf zorggebruikers gaf aan toegang te hebben tot eigen medische gegevens via internet; dit is een verdubbeling van 2018.
- Lager opgeleide zorggebruikers ervaren in mindere mate toegang tot eigen medische gegevens via het internet.
- Van de zorggebruikers met toegang, maakte drie op de vijf gebruik van deze toegang.
- De overgrote meerderheid aan wie toestemming is gevraagd voor het delen van eigen medische gegevens met anderen, deed dit om de zorg voor zichzelf te verbeteren.

Inzage in medische gegevens draagt bij aan de eigen regie van zorggebruikers en kan wellicht de druk op de gezondheidszorg verlichten. De flinke toename in het aantal zorggebruikers dat toegang heeft tot eigen medische gegevens is positief, maar dat lager opgeleide zorggebruikers dit in mindere mate ervaren, is zorgelijk. Specifieke aandacht voor deze groep is relevant om hen succesvol te leiden naar hun eigen medische gegevens. Dit blijkt uit onderzoek onder 824 leden van het Consumentenpanel Gezondheidszorg van het Nivel.

Transparantie van zorg en medische gegevens

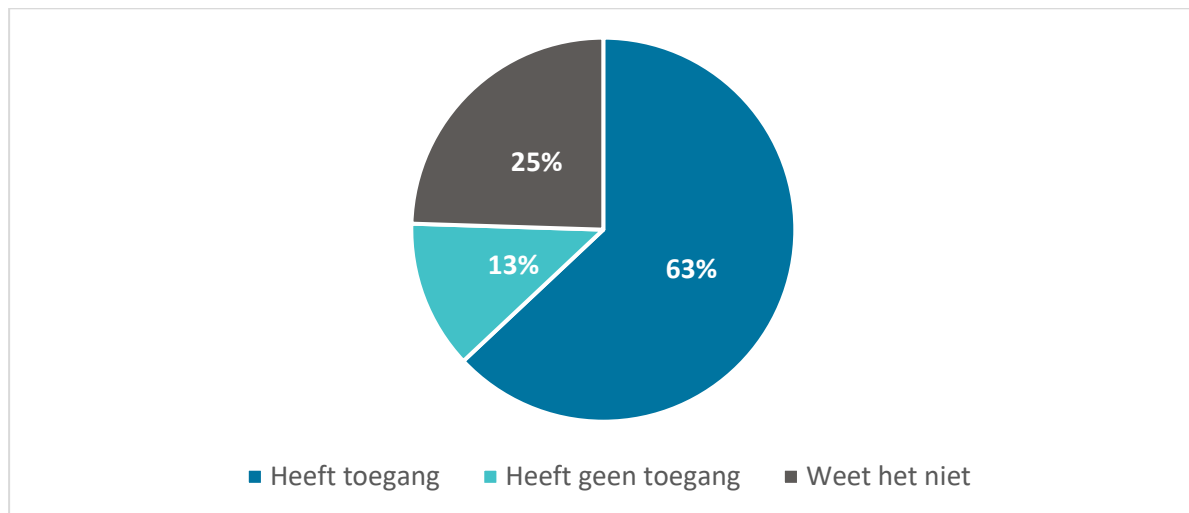
Transparantie van zorg richt zich binnen de Transparantiemonitor op: de beschikbaarheid en bruikbaarheid van informatie over (kwaliteit van) behandelingen en (kwaliteit van) zorgaanbieders en zorgverleners. Medische gegevens over eigen gezondheid, in te zien via bijvoorbeeld het elektronisch patiëntendossier of een persoonlijke gezondheidsomgeving, zijn een vorm van informatie over gezondheid [1-4]. De informatie kan bijdragen aan eigen regie van zorggebruikers [5]. In 2021 zagen we binnen De Transparantiemonitor een toename in het aantal zorggebruikers dat weet dat zij toegang hebben tot eigen medische gegevens via het internet [6]. In deze factsheet maken we inzichtelijk in hoeverre de voorgaande ontwikkeling zich voortzette en proberen we meer zicht te krijgen op welke zorggebruikers aangeven toegang te hebben tot en gebruik maken van eigen medische gegevens via het internet.

Specifiek gaan we in op de mate waarin zorggebruikers met verschillende opleidingsniveaus verschillen in hun toegang tot en het gebruik van eigen medische gegevens. Ongeveer één op de vier zorggebruikers heeft beperkte gezondheidsvaardigheden. Zij hebben moeite met het vinden, begrijpen, beoordelen en gebruiken van informatie over gezondheid [7]. Mensen met beperkte gezondheidsvaardigheden zijn vaker laaggeletterd [7] en hebben vaker een laag opleidingsniveau [8]. De vraag is dan ook in hoeverre toegang tot eigen medische gegevens voor hen bijdraagt aan meer eigen regie. Een laag opleidingsniveau betreft in deze factsheet alle opleidingen tot en met het lager beroepsonderwijs (LBO), een middel hoog opleidingsniveau betreft alle opleidingen vanaf het LBO tot het hoger beroepsonderwijs (HBO) en een hoog opleidingsniveau alle opleidingen vanaf het HBO.

Meer zorggebruikers geven aan toegang te hebben tot eigen medische gegevens

Figuur 1 toont dat in 2023 drie op de vijf (63%) zorggebruikers aangaf toegang te hebben tot eigen medische gegevens bij de huisartsenpraktijk of het ziekenhuis via internet, bijvoorbeeld via het elektronisch patiëntendossier of een persoonlijke gezondheidsomgeving. Er is sprake van meer dan een verdubbeling ten opzichte van 2018. Toen gaf een kwart (25%) van de zorggebruikers aan toegang te hebben tot eigen medische gegevens (zie ook Bijlage A, tabel 2). Van de zorggebruikers die in 2023 toegang had tot eigen medische gegevens, heeft drie op de vijf (61%) zorggebruikers gebruik gemaakt van deze toegang (zie Bijlage A, tabel 3).

Figuur 1 Mate waarin zorggebruikers in 2023 aangaven toegang te hebben tot eigen medische gegevens bij de huisartsenpraktijk of het ziekenhuis (n=792)^{^*}

[^] De percentages in Figuur 1 zijn afkomstig uit tabel 2 en afgerond, waardoor het totaal 101% is.

^{*} Significant verschil tussen de verschillende opleidingsniveaus.

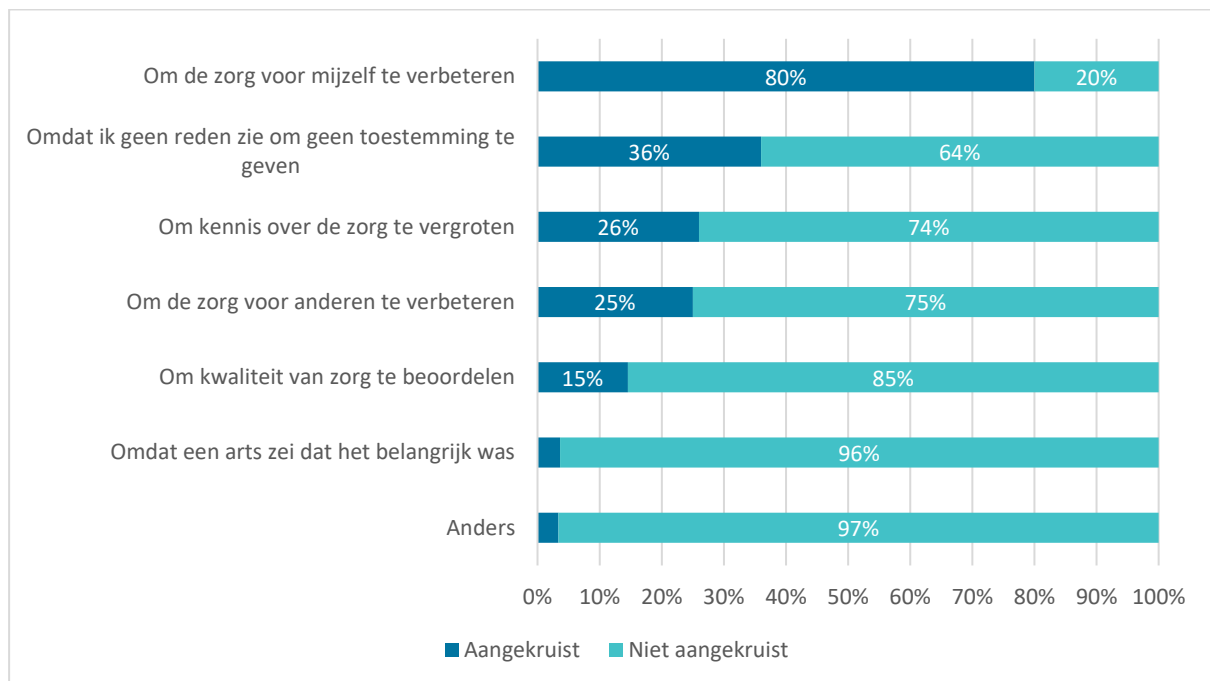
Zorggebruikers geven toestemming voor het delen van eigen medische gegevens

In 2023 werd aan 70% van de zorggebruikers toestemming gevraagd voor het delen van gegevens over hun gezondheid en behandeling met anderen. Er is sprake van een stijging ten opzichte van 2018. Toen gaf 60% toestemming (zie bijlage A, tabel 4). Over het algemeen geven zorggebruikers (91%) toestemming om deze gegevens te delen (zie Bijlage A, tabel 5).

Zorggebruikers geven toestemming om zorg voor zichzelf te verbeteren

In figuur 2 staan verschillende redenen waarom zorggebruikers in 2023 toestemming gaven voor het delen van gegevens over eigen gezondheid en behandeling met anderen. De belangrijkste reden om toestemming te geven voor het delen van gegevens, is voor vier op vijf zorggebruikers (80%) om de zorg voor zichzelf te verbeteren. In beduidend mindere mate gaven zorggebruikers toestemming om kwaliteit van zorg te beoordelen (15%) of omdat een arts zei dat het belangrijk was (4%) (zie ook Bijlage A, tabel 6). Zorggebruikers die de antwoordmogelijkheid 'Anders' aankruisten (3%), gaven aan dat het delen van gegevens over eigen gezondheid de communicatie tussen zorgverleners zou vergemakkelijken. Zorggebruikers die geen toestemming gaven voor het delen van gegevens over eigen gezondheid of behandeling, benoemden met name dat ze geen vertrouwen hebben in de beveiliging van een elektronisch patiëntendossier of een persoonlijke gezondheidsomgeving en privacy willen waarborgen (zie Bijlage A, tabel 7).

Figuur 2 Redenen van zorggebruikers om toestemming te geven voor het delen van gegevens over eigen gezondheid en behandeling (% zorggebruikers, 2023 n=497)

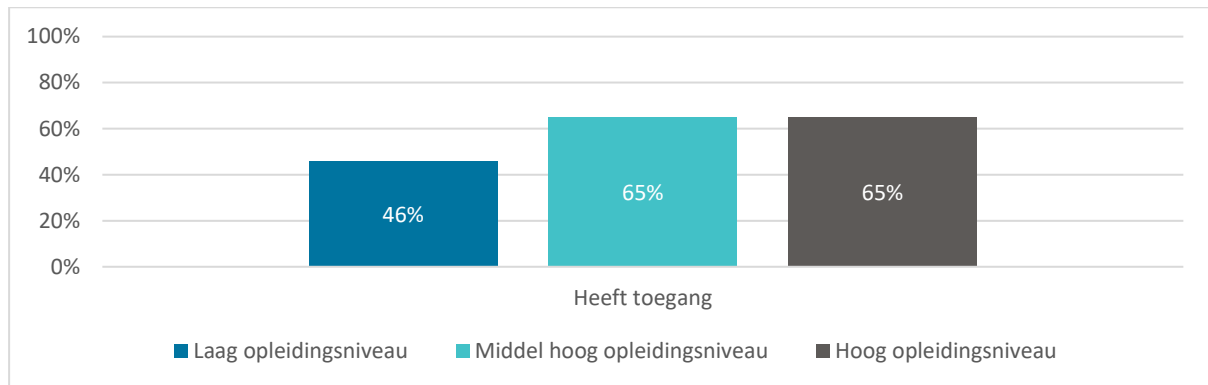

Opleidingsniveau is van invloed op ervaren toegang tot medische gegevens maar niet op gebruik van medische gegevens

Figuur 3 toont dat 46% van de laagopgeleide zorggebruikers en 65% van de middel hoog en hoog opgeleide zorggebruikers in 2023 aangaf toegang te hebben tot eigen medische gegevens bij de huisartsenpraktijk of het ziekenhuis via internet, bijvoorbeeld via het elektronisch patiëntendossier of een persoonlijke gezondheidsomgeving. De verschillen zijn significant (zie Bijlage A, tabel 8). Lager, middel hoog en hoog opgeleide zorggebruikers verschillen niet in de mate waarin zij gebruik maakten van eigen medische gegevens, wanneer zij toegang hadden tot eigen medische gegevens (zie Bijlage A, tabel 9).

In 2023 gaf 53% van de laag opgeleide zorggebruikers, 67% van de middel hoog opgeleide zorggebruikers en driekwart (75%) van de hoogopgeleide zorggebruikers aan dat aan hen toestemming is gevraagd voor het delen van gegevens over hun gezondheid en behandeling met anderen. De verschillen zijn significant (zie bijlage A, tabel 10). Lager, middel hoog en hoog opgeleide zorggebruikers verschillen niet in de mate waarin zij toestemming gaven voor het delen van gegevens over hun gezondheid en behandeling met anderen (zie Bijlage A, tabel 11).

Figuur 3 Mate waarin zorggebruikers met een laag, middel hoog en hoog opleidingsniveau (% zorggebruikers) in 2023 aangaven toegang te hebben tot eigen medische gegevens bij de huisartsenpraktijk of het ziekenhuis (n=770)*

*significante verschil tussen de verschillende opleidingsniveaus.

Tot slot

Duidelijke toename toegang tot eigen medische gegevens, maar niet voor iedereen

De meting van 2023 geeft een positief beeld over de mate waarin zorggebruikers toegang hebben tot eigen medische gegevens. Sinds 2018 is er een toename van 38%. Dit is een indicatie dat inspanningen om zorggebruikers naar het elektronisch patiëntendossier of een persoonlijke gezondheidsomgeving te leiden succesvol zijn.

Tegelijkertijd geeft 13% van de zorggebruikers aan geen toegang te hebben tot eigen medische gegevens en een kwart weet niet of ze toegang heeft tot eigen medische gegevens. Daarnaast zien we dat lager opgeleide zorggebruikers in mindere mate aangeven toegang te hebben tot eigen medische gegevens via het internet. Dit is opvallend, omdat patiënten sinds 1 juli 2020 wettelijk gezien recht hebben op een elektronisch medisch dossier en de toegang daartoe [9-11]. In theorie moeten dan ook alle zorggebruikers toegang hebben. Of de groep zorggebruikers die aangeeft geen toegang te hebben tot eigen medische gegevens daadwerkelijk geen toegang heeft of niet op de hoogte is van het feit dat hij/zij toegang heeft, is niet onderzocht. Inzicht in deze groep zorggebruikers is nodig om meer zorggebruikers naar het elektronisch patiëntendossier of een persoonlijke gezondheidsomgeving te leiden of alternatieven te bieden. We signaleren namelijk ook dat deze groep in mindere mate gebruik maakt van informatie over gezondheid op het internet [11, 12].

Daarnaast is het opvallend dat minder laag opgeleide zorggebruikers dan de middel-hoog en hoogopgeleide zorggebruikers aangeven dat aan hen toestemming is gevraagd voor het delen van gegevens over hun gezondheid en behandeling met anderen. Of dat daadwerkelijk niet is gevraagd, is niet onderzocht. Om laagopgeleide zorggebruikers vaker toestemming te laten geven voor het delen van gegevens over hun gezondheid en behandeling met anderen en vervolgens deze informatie weten te benaderen, is interessant om nader te onderzoeken. Daarbij is zowel de kant van de zorggebruiker als de kant van de zorgaanbieder / zorgverlener belangrijk.

Stimuleer het gebruik van toegang tot eigen medische gegevens

Drie op de vijf zorggebruikers maken daadwerkelijk gebruik van de eigen medische gegevens na het geven van toestemming. Met het oog op schaarste in de gezondheidszorg en de druk op de

eerstelijnszorg [13], kan intensiever gebruik kansen bieden om zorggebruikers via hun elektronisch patiëntendossier bijvoorbeeld afspraken te laten plannen, herhaalrecepten aan te vragen of te informeren.

De OPEN monitor bevestigt dat het daadwerkelijke gebruik van een digitaal patiëntportaal of een digitale persoonlijke gezondheidsomgeving door patiënten binnen de eerstelijnszorg achterblijft [14]. Gezien de gedachte dat inzage in medische gegevens kan bijdragen aan eigen regie onder zorggebruikers [5] en wellicht de druk op de gezondheidszorg kan verlichten [13], is het interessant om inzicht te krijgen in wat er vanuit het perspectief van zorggebruikers nodig is om het gebruik van eigen medische gegevens door zorggebruikers te stimuleren. Ander onderzoek binnen de huisartsenzorg laat zien dat patiënten tegen technologische moeilijkheden aanlopen, zorgen hebben over de bescherming van hun gegevens en hun privacy, en dat zij de informatie in het medisch dossier nauwelijks begrijpen vanwege medisch taalgebruik [15]. Dit zijn aanknopingspunten voor verbetering en bevorderen van gebruik van eigen medische gegevens.

Het onderzoek

Deze factsheet is onderdeel van de Transparantiemonitor (2018-2022). Het onderstaande kader geeft een nadere beschrijving van de Transparantiemonitor en het burgerperspectief. In deze factsheet wordt niet over burgers gesproken, maar over zorggebruikers. Met zorggebruikers bedoelen we elke in Nederland wonende burger die toegang heeft tot de gezondheidszorg. Niet alle zorggebruikers zijn altijd patiënt. Deze factsheet is de derde factsheet in een reeks van vijf. De eerste factsheet gaat in op het zoekgedrag van zorggebruikers naar informatie over gezondheid, de tweede factsheet gaat in op de ervaren mate van samen beslissen door patiënten, de vierde factsheet gaat in op de door zorggebruikers ervaren mate van schaarste in de gezondheidszorg en de vijfde factsheet gaat in op de mate waarin zorggebruikers hun ervaringen met een zorgaanbieder of arts delen. De factsheets presenteren de kernbevindingen van de vierde vragenlijstmeting onder zorggebruikers, welke is afgenomen in september 2021. Naast de beschrijvende resultaten van de meting uit 2021, zijn trends over de afgelopen meetjaren onderzocht.

Over De Transparantiemonitor (2018-2023) en het burgerperspectief

Het Nivel brengt sinds 2018, met financiering van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, jaarlijks de Transparantiemonitor uit. De Transparantiemonitor beschrijft de stand van zaken op het gebied van transparantie van zorg in de curatieve zorg in Nederland. De centrale vraagstelling binnen de monitor is: 'Hoe ontwikkelt transparantie van zorg zich en hoe draagt transparantie bij aan de best passende zorg voor patiënten?'

Definitie van transparantie van zorg

Transparantie van zorg: de beschikbaarheid en bruikbaarheid van informatie over (kwaliteit van) behandelingen en (kwaliteit van) zorgaanbieders en zorgverleners.

De Transparantiemonitor bestaat uit diverse deelstudies per jaar en een overkoepelend rapport. Het vragenlijstonderzoek onder zorggebruikers is in 2018 voor het eerst uitgevoerd en wordt sindsdien elk jaar herhaald. Medische gegevens over eigen gezondheid, in te zien via bijvoorbeeld het elektronisch patiëntendossier of een persoonlijke gezondheidsomgeving, zijn een vorm van informatie over gezondheid. Andere vormen van gezondheidsinformatie zijn informatie over aandoeningen en gezondheidsklachten, behandelingen of een arts, huisartsenpraktijk en ziekenhuis [1-3].

Over de factsheet: 'Veel vaker toegang tot eigen medische gegevens maar niet voor lager opgeleide zorggebruikers'

De resultaten in deze factsheet zijn gebaseerd op de gegevens uit een vragenlijstonderzoek onder leden van het Consumentenpanel Gezondheidszorg van het Nivel [16]. Een steekproef van 1500 panelleden, representatief voor de algemene bevolking in Nederland van 18 jaar en ouder naar leeftijd en geslacht, is benaderd. De meting heeft plaatsgevonden in september / oktober 2021. Er zijn twee online reminders (één na 1 week, en één na 2 weken) en één schriftelijke reminder (na 2 weken) verzonden aan panelleden die nog niet gereageerd hadden. In totaal hebben 793 respondenten de vragenlijst ingevuld (respons = 52,9%), waarvan de gegevens zijn gebruikt voor de analyses en resultaten in deze factsheet.

Vragenlijst

De vragenlijst 'Informatie over gezondheid' bestaat uit 46 vragen, waarvan het merendeel meerkeuzevragen betreft. De data zijn geanalyseerd met behulp van STATA, versie 16.0. Daarbij zijn beschrijvende analyses uitgevoerd (frequentieverdelingen en kruistabellen) voor het meetjaar 2021. Om uitspraken te kunnen doen over de vier meetjaren 2018, 2019, 2020 en 2021 zijn trendanalyses uitgevoerd. Aan de hand van logistische regressiemodellen wordt inzichtelijk of er sprake is van een trend (lineair) over de vier meetjaren. Aangezien vier meetjaren op rij een relatief korte periode is om te spreken van een trend, is ter ondersteuning van de bevindingen in de trendanalyses bekeken of er contrasten zijn tussen de meetjaren. Daarbij is ieder meetjaar afzonderlijk vergeleken met de overige drie meetjaren.

Representativiteit

De groepen respondenten zijn qua leeftijd en geslacht niet geheel representatief voor de Nederlandse bevolking. Voor percentages over de totale groep zorggebruikers is daarom een weging toegepast. Er is in totaal gewogen in zes categorieën. De respondenten zijn uitgesplitst naar geslacht: man of vrouw. Leeftijd is gewogen in drie categorieën: 18-39 jaar, 40-64 jaar, 65 jaar en ouder. Als een weging is toegepast, is dit aangegeven in het tabellenboek (zie bijlage). De respondenten hebben niet altijd alle vragen ingevuld. In de factsheet worden percentages weergegeven berekend over het aantal antwoorden dat is ingevuld. Tevens wordt bij elke figuur het aantal respondenten (n) genoemd. Deze aantallen kunnen bovendien verschillen tussen figuren door weging op leeftijd en geslacht. De wegingsfactoren staan in tabel 1 weergegeven.

Tabel 1 Wegingsfactoren naar geslacht en leeftijd van de respondenten o.b.v. CBS cijfers 2021

Leeftijd	Man	Vrouw
18-39 jaar	1,4971	1,2760
40-64 jaar	0,8948	0,8863
>=65 jaar	0,7680	0,9343

Meer weten

Het Nivel levert de kennis om de gezondheidszorg in Nederland beter te maken. Dat doen we met hoogwaardig, betrouwbaar en onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek naar thema's met een groot maatschappelijk belang. 'Kennis voor betere zorg' is onze missie. Alle onderzoeken publiceert het Nivel openbaar. U vindt deze publicatie en alle andere Nivel-publicaties op www.nivel.nl/publicaties.

Meer informatie over de Transparantiemonitor: ga naar <https://www.nivel.nl/nl/consumentenpanel-gezondheidszorg/dossier-transparantiemonitor>.

Titelgegevens van deze publicatie

De gegevens uit deze publicatie mogen met de volgende bronvermelding worden gebruikt: Zagt, A., Friele, R., Jong, J. de, Bos, N. Lager opgeleide zorggebruikers geven in mindere mate aan dat ze toegang hebben tot eigen medische gegevens. De Transparantiemonitor 2023. Utrecht: Nivel, 2023.

Literatuur

1. Bos, N., et al., De Transparantiemonitor 2019/2020: Het burgerperspectief op informatie over gezondheid. 2020, Nivel: Utrecht.
2. Bos, N., et al., Gebruik van informatie over gezondheid. Een vragenlijstonderzoek onder burgers. 2019, Nivel: Utrecht.
3. Bos N., et al., De Transparantiemonitor 2020/2021: Het burgerperspectief op informatie over gezondheid. Een vragenlijst onderzoek onder zorggebruikers. 2021, Nivel: Utrecht.
4. Bos, N., Doorduijn, A., Zagt, A., Friele, R., Infographic. Vier knoppen om aan te draaien: hoe transparantie bijdraagt aan de best passende zorg voor patiënten. Nivel Transparantiemonitor 2022, jaargang 4. 2022, Nivel: Utrecht.
5. Van der Vaart, R., Van Deursen, L., Standaard, L., Wouters, M., Suijkerbuijk, A., Van Tuyl, L., Aardboom, J., Versluis, A., Rompelberg, C., E-healthmonitor 2021: Stand van zaken digitale zorg. 2022, Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu: Bilthoven.
6. Zagt, A., et al., Zorggebruikers weten in toenemende mate dat ze toegang hebben tot eigen medische gegevens. 2022, Nivel: Utrecht.
7. Pharos. Laaggeletterdheid en beperkte gezondheidsvaardigheden. 2022 [cited 2022; Available from: <https://www.pharos.nl/factsheets/laaggeletterdheid-en-beperkte-gezondheidsvaardigheden/>].
8. Willems, A.E.M., Heijmans, M., Brabers, A.E.M., Rademakers, J., Gezondheidsvaardigheden in Nederland: factsheet cijfers 2021. 2022, Nivel: Utrecht.
9. Nederland, P., Factsheet: Elektronische inzage medisch dossier. 2020, Patiëntenfederatie Nederland: Utrecht.
10. Genootschap, N.H. Per 1 juli wettelijk recht op elektronische inzage. 2020; Available from: <https://www.nhg.org/actueel/nieuws/1-juli-wettelijk-recht-op-elektronische-inzage#:~:text=Op%201%20juli%20heeft%20de,pati%C3%ABnten%20die%20daar%20om%20vragen.>
11. Zagt, A., et al., Laagopgeleide zorggebruikers zoeken in mindere mate naar informatie over gezondheid. 2023, Nivel: Utrecht.
12. Zagt, A., et al., Zorggebruikers met een relatief lage sociaal economische status aan het woord over zelfzorg. Nivel: Utrecht.
13. Rijksoverheid, Integraal Zorg Akkoord. Samen werken aan gezonde zorg. 2022.
14. OPEN. Resultaten OPEN. 2023 05-09-2023]; Available from: <https://open-eerstelij.nl/voortgang-open/>.
15. Thielmann, R.R., Hoving, C., Schutgens-Kok, E., Cals, J.W., Crutzen, R. , Patient online access to general practice medical records: A qualitative study on patients' needs and expectations. . Health Inf Manag., 2023.
16. Brabers, A.E.M., Jong, J.D. de., Nivel Consumentenpanel Gezondheidszorg: basisrapport met informatie over het panel 2022. 2022, Nivel: Utrecht.

Bijlage A Tabellenboek meetjaren 2018 / 2019 / 2020 / 2021 / 2023

De bijlage bevat de resultaten van alle vragen die zijn gesteld met betrekking tot toegang tot en het gebruik van eigen medische gegevens over gezondheid via het elektronisch patiëntendossier of een persoonlijke gezondheidsomgeving.

Tabel 2 Zorggebruiker: Toegang medische gegevens (% zorggebruikers, gewogen)¹

		Nee (%)	Ja (%)	Weet ik niet (%)
Heeft u toegang tot uw eigen medische gegevens bij de huisartsenpraktijk of het ziekenhuis via internet, bijvoorbeeld via het patiëntendossier of persoonlijke gezondheidsomgeving?	2023 (n=792) *\$@	12,5	63,0	24,5
	2021 (n=759) ^#\$	19,6	49,9	30,6
	2020 (n=736) ^	28,5	38,5	33,0
	2019 (n=666)	25,8	34,3	39,9
	2018 (n=476)	26,1	25,3	48,6

Noot. *significante lineaire trend over de vijf meetjaren, ^significant verschil t.o.v. 2018, #significant verschil t.o.v. 2019, \$significant verschil t.o.v. 2020 en @significant verschil t.o.v. 2021.

Tabel 3 Zorggebruiker: Gebruik van toegang tot medische gegevens (% zorggebruikers)

		Nee (%)	Ja (%)
Heeft u gebruik gemaakt van de toegang tot uw eigen medische gegevens?	2023 (n=497) [§]	39,5	60,5
	2021 (n=364)	46,2	53,9
	2020 (n=287)	42,9	57,1
	2019 (n=223)	44,0	56,1
	2018 (n=122)	54,9	45,1

Noot. [§]significant verschil t.o.v. 2020.

¹ De percentages voor 2018, 2019 en 2020 zijn in voorgaande jaren niet gewogen, terwijl de vraag wel aan alle respondenten was gesteld. Dit jaar en in 2021 zijn de percentages met terugwerkende kracht gewogen. De percentages voor 2018, 2019 en 2020 verschillen dan ook iets (tienden) ten opzichte van de percentages zoals weergegeven in voorgaande rapporten van De Transparantiemonitor.

Tabel 4 Zorggebruiker: Toestemming gevraagd om medische gegevens te delen met anderen (% zorggebruikers gewogen) ²

Aangekruist (%)					
Is u ooit gevraagd om toestemming te geven voor het delen van gegevens over uw gezondheid en uw behandeling met anderen? (meerdere antwoorden mogelijk)					
	2023 (n=792) *^#S@	2021 (n=759)^#	2020 (n=739)^	2019 (n=662)^	2018 (n=480)
Nee	18,0	22,5	26,9	25,7	39,8
Ja	70,1	63,7	61,4	59,5	-
Ja, met andere artsen en zorgverleners	-	-	-	-	56,8
Ja, met mijn zorgverzekeraar	-	-	-	-	3,8
Ja, voor wetenschappelijk onderzoek	-	-	-	-	6,0
Ja, met een andere partij	-	-	-	-	4,3
Weet ik niet	11,9	13,8	11,8	14,7	-

Noot. *significante lineaire trend over de vijf meetjaren, ^significant verschil t.o.v. 2018, #significant verschil t.o.v. 2019, §significant verschil t.o.v. 2020 en @significant verschil t.o.v. 2021.

Tabel 5 Zorggebruiker: Toestemming geven om medische gegevens met andere partijen te delen (% zorggebruikers)

		Nee (%)	Ja (%)
Heeft u toestemming gegeven om gegevens over uw gezondheid en uw behandeling met anderen te delen?	2023 (n=551)	9,4	90,6
	2021^ (n=475)	6,7	93,3
	2020^ (n=452)	7,7	92,3
	2019 (n=384)	9,9	90,1
	2018 (n=293)	12,3	87,7

Noot. ^significant verschil t.o.v. 2018.

Tabel 6 Zorggebruiker: Redenen om toestemming te geven om gegevens over gezondheid en behandeling te delen (% zorggebruikers)

Aangekruist (%)					
Waarom heeft u toestemming gegeven om gegevens over uw gezondheid en uw behandeling te delen? (meerdere antwoorden mogelijk)					
	2023 (n=497)	2021 (n=441)	2020 (n=416)	2019 (n=341)	2018 (n=256)
Om de zorg voor mijzelf te verbeteren	80,1 ^{^#S@}	77,1 ^S	80,1 [^]	80,9	73,4
Om de zorg voor anderen te verbeteren	24,8 ^{^#S@}	20,9 ^S	15,4	16,4	21,1
Om kennis over de zorg te vergroten	26,2 ^{^#S@}	24,5	20,7 [#]	27,6	24,6
Om kwaliteit van zorg te beoordelen	14,5 ^{^#S@}	15,9 ^S	11,3 [#]	16,1	14,8
Omdat een arts zei dat het belangrijk was	3,6 ^{^#S@}	4,5	3,4	3,8	5,9
Omdat ik geen reden zie om geen toestemming te geven	35,6 ^{^#S@}	34,0	31,7 [^]	37,0	40,2
Anders (%)	3,4	5,4	3,1	5,3	8,2

Noot. ^significant verschil t.o.v. 2018, #significant verschil t.o.v. 2019, ^Ssignificant verschil t.o.v. 2020 en @significant verschil t.o.v. 2021.

² De percentages voor 2018, 2019 en 2020 zijn in voorgaande jaren niet gewogen, terwijl de vraag wel aan alle respondenten was gesteld. Dit jaar en in 2021 zijn de percentages met terugwerkende kracht gewogen. De percentages voor 2018, 2019 en 2020 verschillen dan ook iets (tienden) ten opzichte van de percentages zoals weergegeven in voorgaande rapporten van De Transparantiemonitor.

Tot slot is een open vraag gesteld:

- “Waarom heeft u geen toestemming gegeven om gegevens over uw gezondheid en uw behandeling met anderen te delen?”

Aangezien respondenten een eigen antwoord konden formuleren, levert het een veelvoud aan antwoorden op. De antwoorden zijn samengevoegd tot enkele categorieën.

Tabel 7 *Zorggebruiker: Redenen waarom zorggebruikers geen toestemming gaven voor het delen van gegevens over eigen gezondheid en behandeling met anderen (% zorggebruikers)*

Aangekruist (%)		
Waarom heeft u geen toestemming gegeven om gegevens over uw gezondheid en uw behandeling met anderen te delen?		
	2023 (n=824)	2021 (n=793)
Geen antwoord gegeven	95,4	96,3
Geen vertrouwen in veiligheid/privacy willen waarborgen	2,4	1,8
Eigen regie willen houden	1,0	0,6
Geen behoefte aan	0,6	0,8
Geen specifieke redenen	0,6	0,5

Tabel 8 *Zorggebruiker: Mate waarin zorggebruikers met een laag (n=70), middel (n=315) en hoog opleidingsniveau (n=385) in 2023 aangaven toegang te hebben tot medische gegevens (% zorggebruikers)*

Aangekruist % (n)			
	Laag opleidingsniveau*	Middel hoog opleidingsniveau*	Hoog opleidingsniveau*
Nee	25,7 (n=18)	10,2 (n=32)	12,5 (n=48)
Ja	45,7 (n=32)	64,8 (n=204)	64,9 (n=250)
Weet ik niet	28,6 (n=20)	25,1 (n=79)	22,6 (n=87)

Noot. *significante verschil tussen de verschillende opleidingsniveaus.

Tabel 9 *Zorggebruiker: Mate waarin zorggebruikers met een laag (n=32), middel (n=193) en hoog opleidingsniveau (n=241) in 2023 aangaven gebruik te hebben gemaakt van toegang tot medische gegevens (% zorggebruikers)*

Aangekruist % (n)			
	Laag opleidingsniveau	Middel hoog opleidingsniveau	Hoog opleidingsniveau
Nee	59,4 (n=19)	38,3 (n=74)	39,0 (n=94)
Ja	40,6 (n=13)	61,7 (n=119)	61,0 (n=147)

Tabel 10 Zorggebruiker: Mate waarin zorggebruikers met een laag (n=70), middel (n=315) en hoog opleidingsniveau (n=386) in 2023 aangaven dat aan hen toestemming is gevraagd om medische gegevens te delen met anderen (% zorggebruikers)

Aangekruist % (n)			
	Laag opleidingsniveau *	Middel hoog opleidingsniveau *	Hoog opleidingsniveau *
Nee	28,6 (n=20)	19,7 (n=62)	14,8 (n=57)
Ja	52,9 (n=37)	67,3 (n=212)	75,4 (n=291)
Weet ik niet	18,6 (n=13)	13,0 (n=41)	9,8 (n=38)

Noot. *significante verschil tussen de verschillende opleidingsniveaus.

Tabel 11 Zorggebruiker: Mate waarin zorggebruikers met een laag (n=37), middel (n=211) en hoog opleidingsniveau (n=290) in 2023 toestemming gaven om medische gegevens met anderen te delen (% zorggebruikers)

Aangekruist % (n)			
	Laag opleidingsniveau	Middel hoog opleidingsniveau	Hoog opleidingsniveau
Nee	10,8 (n=4)	9,5 (n=20)	9,7 (n=28)
Ja	89,2 (n=33)	90,5 (n=191)	90,3 (n=262)